

Forslag

til

Lov for Grønland om svangerskabsafbrydelse.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 3. juni 1975.*)

Kapitel 1.

Betingelser.

§ 1. En kvinde, som har bopæl her i riget (Danmark og Grønland), har ret til at få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og kvinden, efter at reglerne i § 8 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 2. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægeligt begrundet.

§ 3. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde, som har bopæl her i riget, få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis:

1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af kvindens helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af hendes øvrige livsforhold,

2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i kriminallov for Grønland § 49 eller §§ 51, 52, 53 og 54,

3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,

4) kvinden på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,

5) kvinden på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde, eller

6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af kvinden, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til kvinden, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til kvindens alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens bolig-mæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrundet ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

Kapitel 2.

Samråd og ankenævn.

§ 4. De i § 3, § 5, stk. 2, § 6, stk. 2 og 3, og § 7 nævnte afgørelser træffes af et samråd bestående af den læge, der skal foretage indgrebet, og en anden læge samt en socialmedhjælper eller sundhedsmedhjælper, der har kendskab til kvindens forhold.

M. f. G. j. nr. 0860-07.

*) Se FT: 1324, 3640, 5516, 5663; A. 2465; B. 555. Lov nr. 232 af 12. juni 1975.

27 Vedtagne lovforslag m. m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan afgørelsen træffes af den læge, der skal foretage indgrebet, i samråd med en af de øvrige i stk. 1 nævnte personer.

Stk. 3. Et samråds afgørelser kan indbringes for et ankenævn, der tillige fører tilsyn med samrådenes virksomhed. Ankenævnet består af landshøvdingen, landslægen, arbejds- og socialdirektøren og et af landsrådet udpeget medlem, der skal have bopæl i Godthåb. For sidstnævnte medlem vælger landsrådet en stedfortræder, der ligeledes skal have bopæl i Godthåb. I behandlingen af hver klagesag deltager alle 4 medlemmer.

Stk. 4. Tilladelse kan kun gives, hvis der er enighed herom i samrådet eller ankenævnet.

Kapitel 3.

Fremgangsmåden.

§ 5. Anmodning om svangerskabsafbrydelse skal fremsættes af kvinden selv.

Stk. 2. Er kvinden på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse efter anmodning fra en særligt beskikket værge. Samrådets afgørelse kan af værgen indbringes for ankenævnet.

§ 6. Er kvinden under 18 år eller umyndiggjort i personlig henseende, skal forældremyndighedens indehaver, henholdsvis værger, samtykke i anmodningen.

Stk. 2. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade, at samtykke efter stk. 1 ikke indhentes. Samrådets afgørelse kan af kvinden indbringes for ankenævnet.

Stk. 3. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse, selv om samtykke efter stk. 1 nægtes. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden, forældremyndighedens indehaver eller værger.

§ 7. Samrådet kan tillade svangerskabsafbrydelse efter § 1 eller § 3, selv om kvinden ikke har bopæl her i riget, hvis hun har en særlig tilknytning hertil.

§ 8. Anmodning om svangerskabsafbrydelse fremsættes over for en læge eller jordemoder.

Stk. 2. Kvinden skal gøres opmærksom på, at hun ved henvendelse til det stedlige sociale udvalg kan få vejledning om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel.

Stk. 3. Kvinden skal af lægen vejledes om indgrebets beskaffenhed og direkte følger samt om den risiko, der må antages at være forbundet med indgrebet. Det samme gælder den, der skal fremsætte anmodning efter § 5, stk. 2, eller samtykke efter § 6, stk. 1.

§ 9. Hvis betingelserne i § 1 eller § 2 skønnes opfyldt, henviser lægen kvinden til et sygehus, jfr. § 10. I modsat fald skal lægen straks drage omsorg for, at der træffes afgørelse efter § 4, stk. 1.

§ 10. Svangerskabsafbrydelse må kun foretages af en læge på et offentligt sygehus eller et dertil knyttet ambulatorium.

Stk. 2. Nægter vedkommende læge at foretage svangerskabsafbrydelse, selv om betingelserne i § 1 eller § 2 er opfyldt eller tilladelse til svangerskabsafbrydelse foreligger, skal kvinden henvises til en anden læge, der er villig til at foretage indgrebet.

Stk. 3. Sygeplejersker eller sundhedsmedhjælpere, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at medvirke til afbrydelse af svangerskab, skal efter anmodning fritages herfor.

Stk. 4. For så vidt angår læger, sygeplejersker og sundhedsmedhjælpere, der ansættes ved sundhedsvæsenet på afsides beliggende steder, kan det gøres til en betingelse for ansættelsen, at de er villige til henholdsvis at foretage eller medvirke ved svangerskabsafbrydelser.

§ 11. Ministeren fastsætter regler om anmodning om svangerskabsafbrydelse og om behandlingen af sager herom.

Kapitel 4.

Svangerskabsforebyggelse.

§ 12. Svangerskabsforebyggende midler må kun forhandles, hvis de er godkendt af sundhedsstyrelsen. Godkendelsen kan bl. a. betinges af, at midlerne kun forhandles fra udsalgssteder, der er godkendt af distriktslægen efter forhandling med politiet.

Stk. 2. Erhvervsmæssig undersøgelse af urinprøver med henblik på påvisning af svangerskab må kun foretages af læger og af personer, som sundhedsstyrelsen autoriserer hertil.

Kapitel 5.

Sanktionsbestemmelser.

§ 13. En læge, der afbryder en andens svangerskab, uden at betingelserne i §§ 1 eller 2 er opfyldt, og uden at der foreligger tilfaldelse efter § 3, idømmes foranstaltninger efter kriminalloven.

Stk. 2. En læge, der afbryder en andens svangerskab, uden at betingelserne i § 5, § 6 og § 8, stk. 3, er opfyldt, idømmes advarsel eller bøde.

Stk. 3. En læge, der afbryder en andens svangerskab i strid med § 10, idømmes advarsel eller bøde.

Stk. 4. Den, som uden at være læge afbryder en andens svangerskab, idømmes foranstaltninger efter kriminalloven.

Stk. 5. Stk. 1 og 4 finder tilsvarende anvendelse på den, der bistår ved den pågældendes virksomhed.

Stk. 6. Overtrædelse af § 12 eller af vilkår, der er fastsat for godkendelse efter § 12,

stk. 1, medfører idømmelse af advarsel eller bøde.

§ 14. Den, som til andre end sygehuse sælger genstande eller stoffer, der må antages at være bestemt til afbrydelse af svangerskab, eller i øvrigt stiller sådanne genstande til rådighed mod vederlag, idømmes foranstaltning efter kriminalloven.

§ 15. Overtrædelser, der begås af uagtsomhed, medfører ikke sanktion.

Kapitel 6.

Ikrafttræden m. v.

§ 16. Loven træder i kraft den 1. juli 1975.

Stk. 2. Det i henhold til § 4, stk. 3, af landsrådet udpegede medlem af ankenævnet samt stedfortræderen vælges første gang i landsrådets ordinære samling i efteråret 1975. Indtil dette tidspunkt behandles ankesagerne af nævnets 3 øvrige medlemmer.

Stk. 3. Lov nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab ophæves.

Grete Hækkerup.

/ K. J. Mortensen.